

ETLA Muistiot tarjoavat ajankohtaista tutkimustietoa polttavista yhteiskunnallisista kysymyksistä.
www.etla.fi » julkaisut » muistiot
ETLA • Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

ETLA Briefs provide timely research-based information on pressing societal issues.
www.etla.fi » publications » briefs
ETLA • The Research Institute of the Finnish Economy

Ansiosidonnainen työttömyysturva, työllisyys ja elinkaaritulot

Niku Määttänen on Etlan tutkimusjohtaja (niku.maattanen@etla.fi).

Tarmo Valkonen on Etlan tutkimusneuvonantaja (tarmo.valkonen@etla.fi).

Kiitämme Henri Kerästä SISU-malliin ja Eija Kauppia FLEED-aineistoon perustuvien laskelmien tekemisestä ja sosiaali- ja terveysministeriötä hankkeeseen ”Aktiivisen työvoimapolitiikan ja työttömyysturvan vaikutukset työttömyyteen ja työllisyyteen” saadusta rahoituksesta sekä Aarne Kuusta (Omnia) ja Heikki Palmia (STM) kommentteista ja yhteistyöstä.

Suosittelava lähdeviittaus tähän muistioon: Määttänen, Niku & Valkonen, Tarmo (21.12.2016).

”Ansiosidonnainen työttömyysturva, työllisyys ja elinkaaritulot”.

ETLA Muistio No 53. <http://pub.etla.fi/ETLA-Muistio-Brief-53.pdf>

Ansiosidonnainen työttömyysturva heikentää työn etsimiseen ja vastaanottamiseen liittyvää taloudellista kannustinta merkittävästi. Suomen nykyisen työttömyysvakuutuksen arvioidaan vähentävän tätä kautta työllisyyttä useilla kymmenillä tuhansilla henkilöillä. Ansiosidonnainen työttömyysturva voi myös heikentää yritysten kannustimia luoda uusia työpaikkoja ja vaikeuttaa siten kaikkien työttömien työllistymistä. Lisäksi merkittävä osa ansiosidonnaisista työttömyyskorvauksista maksetaan ihmisille, joiden elinkaaren aikaiset ansiotulot ovat suhteellisen korkeat. Tätä taustaa vasten ansiosidonnaisen työttömyysturvan lyhentämistä voi pitää perusteltuna. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan leikkaaminen kuitenkin kasvattaa jonkin verran elinkaarituloilla mitattuja hyvinvointieroja kansalaisten kesken, mutta selvästi vähemmän kuin perusturvan leikkaaminen.

Earnings-related unemployment security, employment and lifetime income

Earnings-related unemployment benefits weaken markedly the economic incentives for searching and accepting a job. This study estimates that the current Finnish unemployment insurance scheme lowers the number of employed by tens of thousands of persons. The scheme may also weaken the incentives of the firms to create new vacancies and thereby hinder the employment of all unemployed individuals. Moreover, a significant share of the benefits is paid to persons whose lifetime earnings are relatively high. Consequently, limiting the duration of the maximum benefit period is warranted. A cutback of the earnings-related benefits increases the lifetime income disparities somewhat, but notably less than a cutback of basic unemployment allowances.

Johdanto

Nykyisten hyvinvointimenojen rahoitus edellyttää joko korkeampia veroja, parempaa työn tuottavuutta tai korkeampaa työllisyysastetta. Työllisyysasteet ovat Suomessa matalat verrattuna muihin Pohjoismaihin. Pohdittaessa keinoja työllisyyden parantamiseksi, on perusteltua tarkastella myös työttömyysturvaa.

Tässä muistiossa keskitymme ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan. Esitämme ensin mitaluokka-arvion siitä, kuinka paljon ansiosidonnainen työttömyysturva vaikuttaa työttömien käyttäytymisen kautta työllisyyteen pitkällä aikavälillä. Arvio perustuu laajoja rekisteriaineistoja hyödyntävään mikrosimulointimalliin ja olemassa oleviin empiirisiin arvioihin siitä, miten muutokset työllistymisen taloudellisissa kannustimissa vaikuttavat työllisyyteen.

Lisäksi arvioimme, miten ansiosidonnainen työttömyysturva vaikuttaa tulonjakoon elinkaarinäkökulmasta. Arvio perustuu rekisteriaineistoon, jonka avulla voidaan seurata yksittäisten henkilöiden tuloja ja työllisyyttä usean vuosikymmenen ajan. Laskemme, miten ansiosidonnaisen työttömyysturvan leikkaaminen vaikuttaisi elinkaarituloihin eri tuloryhmissä.

Elinkaarinäkökulma on mielestämme aiheellinen sen takia, että taloudellinen hyvinvointi perustuu pikemminkin elinkaarituloihin, eli ihmisten koko elinkaaren aikana saamiin tuloihin, kuin vuosituloihin. Toisaalta se, miten ansiosidonnainen työttömyysturva vaikuttaa elinkaaritulonjakoon, ei ole etukäteen selvää. Ihmiset, joiden elinkaaritulot ovat hyvin matalat, ovat toki todennäköisesti usein työttömänä, mikä tekee työttömyysturvasta ylipäätään heille erityisen tärkeän. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan suuruus riippuu kuitenkin aikaisemmasta palkkatasosta. Jos palkka on pieni, ansiosidonnainen työttömyysturva ei ole kovin paljon suurempi kuin peruspäiväraha. Lisäksi ihmisillä, joilla on pienet elinkaaritulot, on todennäköisesti pitkiä työttömyysjaksoja, joista ansiosidonnainen työttömyysturva kattaa vain osan. Näistä syistä johtuen ansiosidonnainen työttömyysturva ei välttämättä kohdistu erityisesti ihmisille, joiden elinkaaritulot ovat suhteellisen matalat.

Työttömyysturvan kannustinvaikutuksia työttömien käyttäytymiseen voidaan arvioida työllistymisveroasteen avulla

Työttömän kannustimiin etsiä ja ottaa vastaan töitä vaikuttaa se, kuinka suuren osan työllistymisen tuomista tuloista hän työllistyessään menettää kasvaneina veroina ja menetettyinä tulonsiirtoina. Tätä menetystä kuvaa niin kutsuttu työllistymisveroaste. Se määritellään seuraavasti:

$$\tau(w) = \frac{T(w) - T(0)}{w} = \frac{(w - c(w)) - (0 - c(0))}{w} = 1 - \frac{c(w) - c(0)}{w},$$

missä $\tau(w)$ on työllistymisveroaste, w henkilön työllistymispalkka, $T(w)$ nettoverot ja $c(w)$ käytettävissä olevat tulot palkkatuloilla w . Netto-

veroilla tarkoitetaan maksettuja veroja vähennettyinä saaduilla tulonsiirroilla. Työllistymisveroasteeseen $\tau(w)$ vaikuttavat siis työllistymispalkka w sekä vallitseva lainsäädäntö, joka määrää nettoverot $T(w)$ kullakin palkalla w . $T(0)$ tarkoittaa käytännössä tulonsiirtoja, joita henkilö saa työttömänä ollessaan. Mitä suurempi on työllistymisveroaste, sitä pienempi on kannustin hakea tai ottaa vastaan töitä.

Sitä, miten työttömyysturva vaikuttaa työllistymisveroasteisiin, voidaan arvioida Tilastokeskuksen ylläpitämällä SISU-mallilla. Kyseessä on ns. mikrosimulointimalli, joka sisältää laajan rekisteriaineiston lisäksi kuvauksen siitä, miten erilaiset verot ja tulonsiirrot määräytyvät. Mallin avulla voidaan ottaa huomioon se, että työttömyysturvaetuudet vaikuttavat usein muihin tulonsiirtoihin.

Käytämme samankaltaista menetelmää kuin Kotamäki (2014, 2016). Poimimme mallin käytännöstä rekisteriaineistosta ne henkilöt, jotka ovat vuonna 2014 saaneet jotakin työttömyysturvaetuutta. Muutamme kaikki henkilöt kokonaan työttömiksi, vaikka he eivät olisikaan aineiston mukaan olleet koko vuotta työttöminä.¹ Heiltä on samalla nollattu työttömyyden kannalta ristiriitaiset tulonlähteet, kuten palkat ja eläkkeet sekä eräät muut etuudet. Tämän jälkeen laskemme mallin avulla, mitkä heidän käytettävissä olevat tulonsa ovat heidän olleensa koko vuoden työttömänä.²

Jotta työllistymisveroasteet voidaan laskea, tarvitsemme myös arvion työttömien henkilöiden käytettävissä olevista tuloista silloin, kun he ovat työllisinä. Laskemme ensin kullekin työttömälle odotetun työllistymispalkan palkkaregression avulla. Käytämme selittävinä muuttujina henkilöiden ominaisuuksia kuten ikää, sukupuolta, maakuntaa, siviilisäätystä, kotitaloustyyppiä sekä aiempaa työhistoriaa. Tämän jälkeen arvioimme jälleen mallin avulla, kuinka paljon nämä henkilöt ansaitsisivat, jos he olisivat töissä. Sen jälkeen laskemme työllistymisveroasteet edellä esitetyn kaavan avulla.

Verot ja tulonsiirtojen pieneneminen syövät ison osan työllistymisen kannustimista

Taulukossa 1 on kuvattu tuloksena saadut keskimääräiset työllistymisveroasteet ja estimoidut työllistymispalkat eri työttömyysturvaetuuksia saavien osajoukoissa.³ Luvuista huomataan, et-

Taulukko 1

Työllistymisveroasteet ja työllistymispalkat

Työttömyysturvaetus	Osuus työttömistä*, %	Työllistymis- veroasteen keskiarvo, %	Työllistymis- palkkaennusteen keskiarvo, €	Työllistymis- palkkaennusteen mediaani, €
Työmarkkinatuki	48,95	61	1 960	1 810
Peruspäiväraha	10,59	59	2 310	2 188
Ansiosidonnainen	40,46	72	2 700	2 520

*Osuudet työttömistä perustuvat Valtion talousarvioesityksen ennusteisiin työttömyyspäivistä vuodelle 2016.

ETLA

tä työllistymisveroasteet ovat keskimäärin suhteellisen korkeita: Verot ja tulonsiirtojen pieneneminen syövät reilusti yli puolet palkasta. Lisäksi ansiosidonnaista työttömyysturvaa saavien työllistymisveroaste on keskimäärin suurempi kuin muita työttömyysturvaetuksia saavien. Tämä johtuu siitä, että ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saavien käytettävissä olevat tulot työttömänä ollessa ovat keskimäärin selkeästi suuremmat kuin muita työttömyysturvaetuksia saavilla. Siksi heidän työllistymisveroasteensa ovat korkeammat, vaikka he saisivat enemmän tuloja myös työllisinä, kuten käy ilmi keskimääräisistä ennustetuista työllistymispalkoista.

Ansiosidonnainen työttömyysturva vähentää työllisyyttä kymmenillä tuhansilla henkilöillä

Saatuamme näin arvion nyky-lainsäädännön mukaisista työllistymisveroasteista, voimme mallin avulla simuloida myös erilaisten politiikkamuutosten vaikutuksia. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan ansio-osan poistaminen kokonaan, eli käytännössä kaikkien ansiosidonnaista etuutta saavien siirtäminen peruspäivärahalle, laskisi ansiosidonnaista työttömyysturvaa saavien työllistymisveroasteita keskimäärin noin 14 prosenttiyksikköä. Samalla työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa saavien keskimääräinen työllistymisveroaste kasvaa, sillä monihenkisissä kotitalouksissa yhteenkin jäsenen kohdistuva politiikkatoimi muuttaa myös toisten jäsenten tilannetta. Tämä vaikutus on kuitenkin suuruudeltaan marginaalinen. Työttömyyspäivärahan ansio-osan poistaminen toisi siis ansiosidonnaista saavien keskimääräisen työllistymisveroasteen lähelle työmarkki-

natukea tai peruspäivärahaa saavien keskimääräistä työllistymisveroastetta.

Jotta voimme arvioida, kuinka paljon työllistymisveroasteiden aleneminen puolestaan kasvattaa työllisyyttä, tarvitsemme arvion niin kutsutusta työllistymisjoustosta. Työllistymisjousto kertoo, kuinka paljon työllisten määrä suhteellisesti muuttuu, kun työllistymisestä saata-va nettotulo kasvaa yhdellä prosentilla. Työllistymisjoustoa on pyritty mittaamaan lukuisissa eri tutkimuksissa. Arviot sen suuruudesta vaihtelevat tutkimuskirjallisuudessa ja ne saattavat vaihdella eri ryhmissä. Kirjallisuuteen pohjautuen maltillisena arviona käytetään usein arvoa 0,1 (ks. esimerkiksi VATT, 2013).

Työllistymisveroasteita muuttavan politiikkamuutoksen eli reformin aiheuttama työllisyyden suhteellinen muutos voidaan kuvata seuraavasti:

$$E = \beta \frac{\tau(w) - \tau_{REFORMI}(w)}{1 - \tau(w)},$$

jossa E on työllisyyden suhteellinen muutos, β on työllistymisjousto, $\tau(w)$ on työllistymisveroaste ennen reformia ja $\tau_{REFORMI}(w)$ on työllistymisveroaste reformin jälkeen. Laskiessamme työllisyysvaikutuksia tulee huomioida, että ansiosidonnaista päivärahaa saa noin 40 prosenttia kaikista työttömistä ja että työllistymisveroasteet laskevat käytännössä vain tässä ryhmässä. Oletamme tässä, että työllistymisjousto β on edellä mainittu 0,1.

Yllä oleva yhtälö antaa tällöin tulokseksi, että työllisten lukumäärä kasvaisi arviolta 2 prosenttia, jos ansiosidonnaisen työttömyystur-

van ansio-osa leikattaisiin kokonaan ja keskimääräinen työllistymisveroaste tässä ryhmässä laskisi 14 prosenttiyksikköä. Jos taas ansio-osa puolittuisi, kasvaisi työllisten lukumäärä noin puolet tästä. Tätä kirjoitettaessa Suomessa on Tilastokeskuksen kausitasoitettun sarjan mukaan 2 439 000 työllistä. Tämän perusteella ansio-osan poistaminen lisäisi työllisyyttä vajaalla 50 000 hengellä.

Tästä voidaan myös päätellä, että ansio-sidonnan työttömyysturvan keston lyhentämisellä saattaa olla merkittäviä työllisyysvaikutuksia pelkästään ansio-osan poistumisen vuoksi. Tämän lisäksi työttömyyden keston liittyy nk. tilariippuvuutta, joka pitkittää työttömyyttä (Abraham ym., 2016). Tutkimuksen mukaan työllistymisen todennäköisyys laskee voimakkaasti työttömyyden pitenemisen myötä riippumatta yksilön aiemmasta työhistoriasta.

Tähän laskelmaan liittyy tietenkin paljon epävarmuuksia. Näistä merkittävin koskee työllistymisjoustoja. Sitä koskevat empiiriset arviot vaihtelevat varsin paljon. Laskelma antaa kuitenkin arvion ansiosidonnaisen työttömyysturvan työllisyysvaikutusten mittaluokasta. Laskelma ei ota huomioon sitä, että ansio-osan poistaminen alentaisi työttömyysvakuutusmaksuja, millä on myönteinen vaikutus työvoiman kysyntään ja tarjontaan.

Työttömyysturva vaikuttaa myös yritysten käyttäytymiseen

Työttömyysturvan leikkaaminen laskee työntekijöiden kynnystä hyväksyä matalasti palkattua työtä, laskien siten keskimääräistä palkkatasoa. Tämän pitäisi tehdä työpaikkojen luomisesta yrityksille kannattavampaa. Lopputuloksena työmarkkinoille voi tulla aikaisempaa enemmän avoimia työpaikkoja suhteessa työnhakijoiden määrään, mikä parantaa kaikkien työttömien mahdollisuuksia löytää nopeasti työpaikka. Tällaista yritysten käyttäytymiseen liittyvää vaikutusta kutsutaan taloustieteellisessä kirjallisuudessa usein työttömyysturvan ”makrovaikutukseksi”.

Useimmat empiiriset arviot edellä mainitusta työllistymisjoustosta, eivät huomioi makrovaikutuksen kautta syntyviä työllisyysvaikutuksia. Eräät viimeaikaiset tutkimukset viittaavat kuitenkin siihen, että työttömyysturvaan liittyvä makrovaikutus on merkittävä. Tällöin

ansiosidonnaisen työttömyysturvan leikkaamisen työllisyysvaikutukset saattavat olla selvästi suurempiakin kuin mitä edellä arvioitiin. Makrovaikutuksen mittaaminen on kuitenkin hankalaa, ja eri tutkimuksissa saadut tulokset ovat osin ristiriitaisia.⁴

Hyvä työttömyysturva antaa aikaa etsiä itselleen sopiva työpaikka

Jos työttömyysturva on hyvin matala, osa työttömistä saattaa ottaa vastaan työpaikan, jossa heidän koulutuksestaan ja kokemuksestaan ei ole kovin paljoa hyötyä, vain turvatakseen toimeentulonsa. Yksi suhteellisen anteliaan työttömyysturvan hyvä puoli on se, että se antaa työntekijöille aikaa etsiä itselleen sopiva työpaikka. Tämä saattaa näkyä parempana työn tuottavuutena koko kansantaloudessa (Acemoglu ja Shimer, 2000).

Tämä on myös yksi perustelu sille, että työttömyysturvan tulee työttömyysjakson alussa olla suhteellisen korkea ja laskea jonkin ajan kuluttua. Työhaun tuloksellisuus vähenee työttömyysperiodin pidentyessä.

Tulonjakovaikutuksia syytä tarkastella elinkaarinäkökulmasta

Tarkastelemme ansiosidonnaisen työttömyysturvan vaikutusta elinkaaritulojen jakaumaan Tilastokeskuksen ylläpitämän ja rekisteriaineistoihin pohjautuvan FLEED-otosaineston avulla. Kyseessä on hyvin suuri (noin kolmasosa väestöstä) ja edustava otos koko väestöstä vuosilta 1988–2014. Koska aineisto kattaa pitkän ajanjakson, sen avulla voidaan seurata yksittäisiä ihmisiä usein kymmeniä vuosia. Muodostamme tällaisista todellisten elinkaarten osista ikävuodet 18–65 kattavia ns. synteettisiä elinkaarina yhdistämällä toisiinsa yksilöt, jotka ovat taustamuuttujien ja työmarkkinahistorian osalta mahdollisimman samankaltaisia. Käytetty menetelmä on kuvattu tarkemmin julkaisussa Määttänen ja Salminen (2014).

Muutamme eri vuosina saadut tulot yhteismittaliksi ansiotuloindeksin avulla. Sen jälkeen arvioimme, kuinka suuri osuus työttömien saamista työttömyyspäivärahoista ylittää peruspäivärahan. Tämä tehdään suhteuttamalla työttömyyspäivien lukumäärä vuoden aikana saattuihin työttömyyskorvauksiin.⁵ Tulonjakoa koskevat arviomme perustuvat siihen, että ver-

taamme elinkaarituloja ansiosidonnaisten työttömyyskorvausten kanssa ja ilman.

Työttömyysturva tasoittaa myös elinkaarituloeroja

Taulukossa 2 esitetään, miten ansio-osan poistaminen vaikuttaisi elinkaarituloihin eri elinkaaritulodesiileihin kuuluvien yksilöiden osalta. Vertailun vuoksi taulukossa esitetään myös kaikkien työttömyyspäivärahojen poistamisen vaikutus. Lisäksi taulukossa esitetään keskimääräinen elinkaaren työttömyyskuukausien lukumäärä.

Työttömyysturva kokonaisuudessaan tasoittaa elinkaarituloeroja hyvin voimakkaasti. Kaikkien työttömyyspäivärahojen poistaminen laskisi ensimmäiseen elinkaaritulodesiiliin kuuluvien ansioita lähes 20 prosenttia. Ylimmässä tulodesiilissä vaikutus olisi vain noin yksi prosentti. Ansiosidonnaiset työttömyyspäivärahat jakautuvat selvästi tasaisemmin eri tuloryhmille. Kuitenkin myös ansiosidonnainen työttömyysturva tasoittaa elinkaarituloeroja. Sen ansio-osan poistaminen laskisi elinkaaritulojen osalta alimpaan kymmenykseen kuuluvien ihmisten elinkaarituloja reilut viisi prosenttia, kun taas ylimmässä kymmenyksessä vaikutus on vain noin puoli prosenttia. Nämä tulokset heijastavat sitä, että työttömyyskuukaudet ovat jakautuneet hyvin epätasaisesti eri elinkaarituloryhmissä. Alimpaan desiiliin kuuluvissa elinkaarissa on keskimäärin lähes 200 työttömyyskuutta, kun taas ylimmässä desiilissä niitä on keskimäärin 17.

Näitä tuloksia tulkitessa on syytä pitää mielessä ainakin neljä asiaa. Ensinnäkin, aineisto kattaa 1990-luvun alun lamavuodet, jolloin työttömyysaste oli hyvin korkea. Laman jäljiltä Suomessa oli myös paljon pitkäaikaistyöttömiä vielä 1990-luvun lopulla. Toiseksi, nämä ovat siinä mielessä staattisia laskelmia, että ne eivät huomioi mahdollista työllisyyden parantumista. Kolmanneksi, nämä tulokset eivät myöskään huomioi sitä, miten verot ja tulonsiirrot reagoisivat. Todellisuudessa esimerkiksi peruspäivärahan poistaminen korvautuisi pienituloisilla suurelta osin toimeentulotuen ja asumistuen muutoksilla. Nettotulojen muutos olisi ainakin jonkin verran pienempi myös etuuksien verollisuuden takia. Neljänneksi, laskelmissa ei ole huomioitu ansioturvan poistamisen vaikutuksia elinkaarituloihin työttömyysvakuutusmaksujen ja verojen alenemisen kautta.

Johtopäätöksiä

Ansiosidonnaisen työttömyysturvan tarkoitus on antaa mahdollisuus aiemman kulutustason ylläpitämiseen sekä uuden koulutusta ja kokemusta vastaavan työpaikan etsimiseen työttömyyden kohdatessa. Antelias ja pitkään jatkuva työttömyysturva vähentää kuitenkin työllisyyttä heikentämällä kannusteita etsiä ja ottaa vastaan työtä. Tarkastelimme työttömyysturvaan liittyvää työnhakukannusteen heikkenemistä työllistymisveroasteen avulla. Tulosten mukaan keskimääräinen työllistymisveroaste on korkea erityisesti ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saavilla.

Taulukko 2

Työttömyyspäivärahojen poistamisen vaikutus keskimääräisiin elinkaarituloihin (ennen veroja) ja työttömyyskuukaudet eri tulodesiileissä

Elinkaaritulodesiili	Elinkaaritulon muutos		Työttömyyskuukausia keskimäärin
	Ansio-osan poisto, %	Kaikkien päivärahojen poisto, %	
1.	-5,3	-19,5	192
3.	-3,2	-7,3	68
5.	-2,0	-4,1	43
8.	-1,2	-2,1	33
10.	-0,5	-0,9	17

Toisessa osassa kuvasimme työttömyysturvan tulonjakovaikutusta elinkaaren aikana. Henkilöt, joilla on matalat elinkaaritulot, on paljon työttömyyskuukausia ja matala palkkataso. Ansiosidonnainen työttömyysturva on silloin matala ja kattaa vain osan työttömyyspäivistä. Siksi työmarkkinatuki tai peruspäiväraha on heille erittäin tärkeä tulonsiirto. Vastaavasti suhteellisen suuri osa peruspäivärahan ylittävistä työttömyyspäivärahoista menee hyvätuloisemmille. Silti myös ansio-osan poistolla olisi selvästi kielteiset tulonjakovaikutukset.

Suoria politiikkajohtopäätöksiä tuloksista on vaikea tehdä. Jos tavoitteena on työttömyyden vähentäminen, ansio-osan alentaminen olisi vaikuttavaa, mutta tulonjaon kannalta ongelmallista. Yksi vaihtoehto, joka huomioisi työllistämistavoitteiden lisäksi myös tulonjakoon liittyvät huolet, on lyhentää ansio-osan kesto, kohentaa perusturvaa maltillisesti ja tiukentaa samalla työttömyyskorvauksen saamiseen liittyviä ehtoja. Vaikka ansiosidonnaisen työttömyysturvan kesto lyhenee vuoden 2017 alusta 400 päivään, se on edelleen kansainvälisessä vertailussa varsin pitkä.⁶

Viite

- ¹ Seuraten Kotamäkeä (2014) työttömien oletetaan saavan vain yhtä työttömyysetuutta, vaikka he olisivat saaneet useampaa eri työttömyysturvaetuutta aineistovuoden aikana. Jos henkilö on saanut vuoden aikana työmarkkinatukea, oletetaan hänen saavan tätä etuutta koko vuoden ajan. Jos hän taas on saanut peruspäivärahaa, mutta ei työmarkkinatukea, oletetaan hänen saavan peruspäivärahaa koko vuoden ajan. Tilanteessa, jossa henkilö on saanut ansiosidonnaista päivärahaa, mutta ei kumpaakaan edellä mainituista etuuksista, oletetaan hänen saavan ansiosidonnaista koko vuoden ajan.
- ² Kaikissa simulaatioissa on käytetty vuoden 2016 lainsäädäntöä. Myös aineisto on ajantasaistettu vuodesta 2014 vastaamaan vuoden 2016 tilannetta.
- ³ Kun työttömien aineistosta on tehty laskelmia, on niitä painotettu normaalin painokertoimen lisäksi kunkin aineistossa olevan henkilön työttömyyspäivillä aineistovuonna, jotta simuloitu työttömien joukko vastaisi paremmin sitä joukkoa, joka on työttömänä kunakin ajankohtana.
- ⁴ Ks. Hagedorn ym., 2016.
- ⁵ Valitettavasti aineisto ei sisällä tietoa työttömyyspäivien lukumäärästä kaikkien yksilöiden osalta. Sellaisissa tapauksissa emme pysty luotettavasti arvioimaan myöskään ansiosidonnaisen työttömyyskorvauksen määrää. Jätämme tarkastelusta pois ne elinkaaret, joissa ansiosidonnaisen työttömyyskorvauksen määrää ei tämän takia pystytä jonakin vuonna määrittämään. Tulodesiilien rajat taulukossa 2 on laskettu aineistosta, joka sisältää kaikki elinkaaret. Laskelmaan liittyy myös epätarkkuuksia, jotka syntyvät siitä, että peruspäivärahaan ja työmarkkinatukeen ei ole aina tehty reaalityökorvauksien nousua vastaavaa indeksikorotusta.
- ⁶ Ks. esimerkiksi Esser ym., 2013.

Kirjallisuus

- Abraham, Katharine G., Haltiwanger, John C., Sandusky, Kristin ja Spletzer, James (2016). The Consequences of Long Term Unemployment: Evidence from Matched Employer-Employee Data. NBER Working Paper No. 22665
- Acemoglu, Daron ja Shimer, Robert (2000). Productivity gains from unemployment insurance, *European Economic Review*, 44, 1195-1224.
- Esser, Ingrid, Ferrarini, Tommy, Nelson, Kenneth, Palme, Joakim ja Sjöberg, Ola (2013). Unemployment benefits in EU member states, European Commission.
- European Commission (2013). Unemployment benefits in EU member states.
- Hagedorn, Marcus, Karahan, Fatih, Manovskii, Iouri ja Mitman, Kurt (2016). Interpreting Recent Quasi-Experimental Evidence on the Effects of Unemployment Benefits Extensions, NBER Working Paper No. 22280
- Kotamäki, Mauri (2014). Työllistymisveroasteet Suomessa, Valtiovarainministeriön Keskustelualoite 1/2014.
- Kotamäki, Mauri (2016). Participation Tax Rates in Finland, Earned-income Tax Credit Investigated. Aboa Center For Economics Discussion Paper No. 107.
- Määttänen, Niku ja Salminen, Tomi (2015). Unemployment Accounts – A Finnish Application, ETLA Working papers No 29.
- VATT (2013). Verotuksen ja sosiaaliturvan työllisyysvaikutukset – Vuoden 2012 muutosten arviointia, VATT Muistiot 28.